

rióra atacere comitetului fundatiunei Elena Ghiba Birta. Sinodulu primesce acestu reportu spre scire.

Cu privire la elaborarea unui regulamentu pentru acordarea de imprumuturi hipotecarie si cu privire la stabilirea uni sisteme si forme definitive pentru manuirea si compunerea socotiloru fonduriloru si fundatiuniloru diecesane, Consistoriulu in necsu cu conclusele sinodale Nrii 209 si 223 ex 1879., reportéza cà a relegatu acést'a cauza la senatulu episcopescu cu indatorirea de a-si asterne elaboratulu la timpulu seu; ceeace se ia spre scire.

Consistoriulu aradanu reportéza cà in decursulu anului espiratu a pertractatu si resolutu pensiunarea profesorelui de preparandia Dr Atanasiu Siandoru, incuvintiandu trecerea sa in pensiune, si pre temeulu meritulu lui pre terenulu instructiunei i-a asemnatu o pensiune anuala de 600 fl. care se va solví din salariulu seu avutu de 1000 fl., éra restulu de 400 fl. s'a votatu cá adausu la salariulu profesorelui de economie Lazaru Tescula, carele s'a obligatu a propune pre langa studiulu seu, si alte studie ce le a pretinsu necesitatea acestei pensiunari fara vreo ingreunare a bugetului. Sinodulu primesce acestu reportu spre cunoscintia.

Propunerea deputatului Paulu Gavrillette relativu la suspendarea executarii decisului sinodalu Nr 110 ex 1879. in ceeace privesce deplinirea protopopiatului Beliului, in urm'a propunerei comisiunei organisatórie, — Sinodulu o preda sinodului protopopescu pentru luare in desbatere competentu.

Reportulu Consistoriului plenariu aradanu in ceeace privesce arondarea protopopiatelor — luanduse spre scire, din partea sinodului se restituescu actele Consistoriului cu insarcinarea, cá pre langa modificarile trebuincióse se elaboreze unu proiectu despre dotarea protopopiloru, autorisandu-se cá acelu proiectu se-lu substérna dea-dreptulu la Maritul Congresu.

Referitoriu la Concluseru congresimalu Nr 269 ex 1879. pentru infintierea de locuintie si cancelarie protopopesce in fiacare tractu, — Sinodulu decide a se impartasi pre calea sa sinódeloru protopresbiterale pentru executare succesiva dupa putintia.

Consistoriulu plenariu notifica cà asesorulu consistorialu Damianu Dragonescu alesu in sessiunea anului trecut, nu s'a prezentatu la depunerea juramentului, dreptu ce, — Sinodulu considera atare mandatu de incetatu, fara trebuintia de noua alegere pana la alegerile nóue generale.

Asupra propunerei Consistoriului plenariu oradanu in privint'a arondarii si regularii protopopiatelor Popmezeu, Beiusiu si Cohu, — si-

nodulu aseceptandu hotarirea definitiva a Congresului in acésta privintia nu intra in desbaterea meritoriala a acestei cauze.

Presentanduse literile Escelentiei Sale Preasantitului Mitropolitu Mironu Romanulu dto 22. Aprile 1880 Nr 159 M. in caus'a infintierii unei episcopii noue in Timisióra si Oradea-mare in urm'a propunerei comisiunei organisatórie, cu amandamentulu deputatului Nicolau Zigre, — sinodulu aderéza in principiu la infintierea numiteloru episcopii, aseceptandu planulu dela Consistoriulu metropolitanu pre langa dorint'a de a se luá in considerare cu ocasiunea impartirii intrég'a provincie metropolitana si pre langa rezervarea de a se pronuciá la timpulu seu asupra planului si modalitatiloru nou infintiandelor episcopii.

Urmandu la ordinea dilei alegerea de Vicariu episcopescu si presiedinte la Consistoriulu din Oradea-mare, aleganduse de barbati de incredere Demetriu Bonciu si Davidu Nicóra se face apelu nominalu si se constata presinti'a aloru 41 de deputati sinodali, dupa care facenduse scrutiniulu, Iosifu Belesiu a intrunitu 26 voturi, Iosifu Goldisiu 9, Dr Ilarionu Puscariu 1., Corneliu Zsivkovicu 1., Simeon Bica 1., albe 3., de totu 41 voturi In urm'a acestor'a Preasanti'a Sa Dlu Episcopu enunciandu rezultatulu alegerei, proclama pre Iosifu Belesiu, Protopopu in Totvaradia, de Vicariu episcopescu si Presiedinte la Consistoriulu din Oradea mare, confirmandu si din parte-si in faci'a Sinodului actulu alegerei prin aprobarea si binecuventarea Sa Archierésca.

Reportoriulu comisiunei petitionarie *Michailu Veliciu* reportéza asupra petitiunei lui Nicolau Diamandi comerciantu in Orade pentru concederea usufructului unei párti din edificiulu fundatiunei Zsigaiane pre trei ani (1. Nov. 1879—1 Nov. 1883). Sinodulu in necsu cu decisulu seu din anulu trecut Nr 96. nu incuviintiéza cererea.

Petiunea invetiatoriului Petru Popovicu pentru votarea unei remunerári pentru catechisarea la scólele normale si civile din Aradu, — Sinodulu o transpune consistoriului pentru a o luá in consideratiune dupa putintia.

Reportoriulu comisiunei bugetarie *Ioanu Moldovanu* propune si, Sinodulu stabileste diurnele 4 fl. si banii de caletoria 50. cr cu observarea decisiunelor sale anterióre aduse in acestu merit.

Pentru a autenticarea protocolectoru neautenticate inca, — sinodulu alege o comisiune spre acestu scopu in persón'a deputatiloru sinodali din locu: Dr. Georgiu Popa, Demetriu Bonciu, Ioane P. Desseanu, Vasiliu Pagub'a, Ioanu Belesiu Dr.

Nicolau Oncu, Josifu Popoviciu, Mircea V. Stănescu, Davidu Nicórá, Josifu Goldisiu și Ioanu Moldovanu.

Din considerare că sinodulu a decursu în cea mai frumoasă contielegere, și în timpu scurtu a resolutu toate agendele sale, ceace se pôte atribui cu deosebire întielepței conduceri a Preasantie Sale Domnului Episcopu, deputatulu Ioane P. Desseanu propune și, sinodulu între aclamări de se „traésca:“ votéza multiumita protocolara Preasantie Sale; éra Preasanti'a Sa din parte-si multiemindu deputatiloru sinodali pentru spriginulu, și concursulu caldurosu, implóra binecuventarea ceriului asupra lor și dechiara sesiunea sinodului din anulu 1880 de închisa.

Corespondentia

dintre d-nii Alexandri și Ioan Ghica.

Ghergani, 30 Iulie, 1879.

A mîce,

Aice la mosie, la Ghergani, aveam, până mai deunazi, unu vecinu bunu, cu care am petrecutu multe și lungi seri de iérna.

Polcovniculu *) Ionitia Cegaiu din Closiani, be-tranu verde, rumen la facia și fara sbarcituri pe obrazu; rasu în toate Sambetele regulatu cu perdaf; mustéti'a și sprincenile albe ca colibi'a. Elu érá nascutu cam pe la anulu 1789 și trairu pana acum siese luni în satulu Gamanesti, unde petrecea cu doi copii véstíti pentru gón'a epuriloru. Ziu'a intréga, din resaritu pana la apusu, Polcovniculu umblá campii, ér tómn'a, candu se coceau córnelé și smeur'a, elu se ducea la munte, se urcá tocmai pe Vulcanu de impuscá câte unu ursu séu câte o capra négra.

Acum unu anu, érá nunu mare la nunt'a lui Visianu dorobantiulu, curcanu cu trei cruci la pieptu. Elu beuse în sanatatea insuratieiloru unu paharu de vinu rosu din dealulu Rasvadului și prinsese la limba. Dupa ce se uitá la semele de vitejie ale militarului și le examiná un'a dupa alt'a, ei di se:

— Mai Visiane, cine ti le-a datu tie acestea?

„Capitanulu, response Visianu, mi le-a datu din partea Domnitorului, anu candu ne-amu întorsu din tíera Turcésca.

— Dar fost'ai tu la batalie? Dat'ai peptu cu Turculu? Luat'ai vreunu tunu, vre-o cetate?

„Ce se dai peptu cu Turculu, domnule, că unde te lasá se-lu vezi? Siedeau ascunsi ca vezurii sub pamentu; și apoi batalionulu nostru s'a broditu se nu fie nici candu s'a luatú Griviti'a, nici la caderea Plevnii. Eramu trimisi tocmai dincolo la Radisieni, unde pandeamu se nu lasamu ca se între convoiuri și ajutóre, nici se iasa vre unu turcu din cetate. Planulu Muscalului érá se-i prinda pe toti robi... asia spuneau ei... apoi dupa predarea lui Osmanu pasia, ne-amu dusu de amu înconjuratu Vidinulu; acolo, pe candu asteptamu din ciasu în ciasu se iésa turcii la lupta drépta, ne pomenimu într'o buna diminétia că ridica stégu albu și ca trimit la generalulu nostru

se-i inchine cetatea... am intratu în Vidinu cu musica în capulu regimentului, de parea că érá serbatóre.

Betranulu Polcovnicu Ionitia, după ce ascultá povestea soldatului, oftá dicandu:

— Ei!... si eu m'am batutu cu Turculu în tineretia mea; am intrat în Plevna cu Camenski și cu Suvarof și nu mi-a datu nime nici o cruce.

Candu amu auzitu de numele lui Camenski și de batalii din alte timpuri, m'am luatú la vorba cu elu:

„Cum? nene Ionitia, dici c'ai fostu cu Suvarof la Plevna?... dar stii d-ta că de atunci trebuie se fie aprópe 70 de ani?

— Or fi, mi-response elu că eram deabia baietiandru ca de vre-o optspredece ani candu m'am scrisu la Cazaci cu bietulu Tudor alu nostru... Ne aduceau ispravnicii pálcuri, pálcuri și ne dedeau pe man'a oficieriloru muscali de ne mustruleau... Dupa siase luni, candu invetiasem se dau cu sabi'a și cu suliti'a, ne au dusu dincolo, în tíera Turcésca. — Mi-adacu aminte ca acum: érá în diu'a de Ignatu, candu am trecutú Dunarea pe ghiatia și ne-am asiediatu în meterezi... Cum ne-au simtitu spurcátii de Turci, au inceputu se dea navala asupra nóstra; trimeteau totu Zeibegi de cei cu cialmalele cât o clae pe cap, și Arapi de cei negri buzati, incalcati pe niste cai de scoteau focu pe nari; veneau totu iurusiu, cu iataganulu în dinti și cu pistólele întinse în amendoue manile de ti-le puneau sub nasu. — Pe atunci nu erau pusti d'astea lungi cari bat cale de-o posta, ci vinea mórtea de-ti stá înainte césuri întregi și o vedeai bine în facia. Dupa câte o batalie, candu ne numeramu, remaneamu uneori numai patru, cincii sute din doue mii câtú fusesem, dar peste diece dile eram érási în peru, la locu, căci se umpleau golurile cu alti panduri trimisi din tíera. Asia érá invoiala cu Ipsilantu.

„Resboiulu de atunci între Turcu și Muscalu se escase mai multu din partea lui Ipsilantu și a lui Moruz, fiindca, dupa ce Sultanulu se invoice cu imperatulu Alesandru se-i tiena siapte ani, pe unulu Domnu în Tiér'a Romanésca și pe celalaltu Domnu la Moldova, s'a maniatu pe densii și i-au scosu dupa doi ani. Lui Ipsilantu trimisese chiar se-i taie capulu, cum facuse lui Hangerliu la 1799. Lu-simtise că tinea cu mscalii și că érá întielesu cu Pansvan-toglu de la Vidinu și cu Cerni-Gheorghii serbulu, care amendo se resculasera în contra Portii.

„Pe atunci Sultanulu ascultá de povetiele lui generalulu Sebastiani, care umblá se-lu traga în partea lui Napoleonu... Ipsilante, mai norocitu decât bietulu Hangerliu, a scapatu de gelatu ca prin urechile acului; prevestitu de tataseu din Tiarigrad precum si de ambasadorulu Italinschi, elu a fugitu la Brasiovu; de acolo s'a dusu la Petresburg și în diu'a de sfantulu Nicolae a intrat în Iasi cu Mihelson, în capulu ostirii rusesti. Generalulu muscalu lu-adusesé Domnu peste amendoue tierile, inse Domni'a aceea a ténutu și mai putienu decât cea de antaiu, căci peste câteva luni imperatulu a trimisu pe generalulu Cusnicov presidentu cu deplina putere asupra Moldovei și pe Enghelhart vice-presidentu cu resiedinti'a în Bucuresti, ca se governe cu Metropolitulu și cu cátiva boeri mári.

„S'au batutu bine, fórte bine baietii nostri de astadi; dar se stii, domnule, că si noi n'am fostu mai pe josu în vremea nóstra. Ne bateamu sabie cu sabie, spanga cu spanga, peptu cu peptu, dar cine

*) Capu alu unui regimentu.

ne-a mai stiutu? .. că pe atunci nu eră de al de Alecsandri ca se ne cante vitejiile si se ne inaltie in ochii lumi!

„Stii d-ta, domnule, ce omu eră capitanulu nostru Tudoru? .. Elu, care nu ridea nici odata, candu audiá că vinu Turcii asupra nóstra ca se ne pustiésca paganii ca vijelia candu cu gandulu nu te gandiai, elu de bucurie incepea se cante si se jóce ca unu copilu. Intrá in focu, domnule, pare ca mergea la nunta. — Romanii s'au batutu totdeuna; n'a fostu resboiu fara ca ei se nu fi sáritu asupra paganiloru.

„Reposatulu mosiu-meu Ciausiu Vergea (famili'a nóstra a fostu neamu de panduru din tata in fiu) si-aducea aminte de pe la 1716, candu a venitu, antaiasi data Mavroordat. Elu spunea că pe atunci tier'a avéa Dorobanti, Calarasi, Odivoi, Seimeni, Talpasi, Lefegii si Slujitori, 40,000 de ómeni inarmatipe cari greculu, candu a venitu la domnie, i-a desfiintiatu ca se remana ei Fanariotii stapani pe tíera.

„La 1807, dupa ce am trecutú Dunarea, ne-a luatú generalulu Isaiov, ne-a imbracatu cazaceste, ne-a datú masdrace, ne-a facutu smotru, ne-a oranduitú la Tatargicu, o batae de tunu departe de Vidinu, ca se tienemu pe Karjaliu lui Mola-Aga se nu ésa din cetate. Munca grea! pentrucá tóta diu'a eramu atacati de Arabi, si nóptea cadea peste noi Manafii ca se ne scóta din meterezuri; dar noi aveam porunca de la Miloradovici, morti, taiati, se nu parasiu loculu.

„Asta eră pe candu Bosniac-Aga batuse pe Kamenschi la Rusciucu de-lu prapadise, si pe candu Moln-Aga gonise pe Muscali din tóte locurile de pe imprejurulu Calafatului; arsesera Caracalu si Cernetu; pustiisera tóte satele pana in Craiova si imprastiasera tóta armat'a rusésca. Numai noi Romanii, unu pumnu de ómeni, am tienutu pana a venitu generalulu Pangratia cu ostire noua adusa din Rusia.

Pe tótna murise Michelson si in loculu lui se oranduisé Prosorovski comandantu mai mare preste tóta ostirea. Atunci ne-a luatú Isaiovu si ne-a dusu in Balcani, tocmai la Kisil-hisar, diece dile cale. . . De abia ajnnesemu candu a inceputu se se vorbésca de pace si ne-a intorsu la Lovcea, unde, dupa ce am siediatu unu anu fara se ne batemu, ne-a venitu porunca se luamu Plevna, căci éra se deschisese resboiu.

„Candu am tabaritu acolo, s'au asediatu tunurile la batai'a ziduriloru. Ne-amu apropiatu de cetate pana in siantiuri, le-amu umplutu cu maracini si cu saci de pamentu, apoi am saritu in cetate. . . Eram numai noi, pandurii lui Tudor la asaltu, căci muscalii cam greci au ajunsu tocmai tardiu, candu noi ne bateamu de unu ceasu cu turcii. Cadinele trageau pusti si pistóle de la feresti, de ploá glontii din tóte partile ca grindiu'a; sburau capetele ca mingele, unele cu cialmale turcesti, altele cu chivere rusesti, si curgea sangele garla.

„Unu glontiu m'a nemeritu atuncea dreptu in peptu, de am zacutu siase luni. M'au dusu la spitálu din Craiova in casele lui Priscovénu de mi-au scosu plumbulu de sub cósta. — Lui Tudor i-a venitu de la imperatulu unu inelu cu pétra scumpa si cu numele lui Alexandru sapatu pe elu, éra noi astialalti, candu s'a facutu pacea si s'au imprietenitu imperatii, ne-am pomenitu cu o bucata buna din tierisiór'a nóstra sterpelita. Rusii, dreptu respata, ne-au luatú Basarabia din Dnistru pana in Prut si a re-

masu buna luatá pana in diu'a de adi. Ast'a e drep-tatea celoru mari!

„Am traitu reu, domnule, cu muscalii, căci ei ne tractau ca pe cani. Oficierii loru mojicosi, fara mila de omu, totu: *Durac Moldovan* ne facea si ne dan ghionturi prin falci. . . Mancámu numai suhar, unu feliu de pesmetu negru ca noroiulu si tare ca piétr'a; trebuia se-lu moi o di intréga in apa, se-lu faci terciu ca se-lu poti bagá in gura. Vér'a mai bucurosu mancámu buruene ferte. — Cand i-scapámu prin viteji'a nóstra de câte o nevoie mare, ei atunci se gudurau si ne diceau: *Dobre Cazaki*, éra numele de Romanu nu-lu pomeniau nici odata; pare că se temea se nu le friga ceriulu gurei. . . Fara noi nu mai luau ei Plevna nici atunci ca si acum!“

— Vedi polcovnice, pe atunci nu erau jurnale nici reporturi ca se póta lumea affá cine se bate si cum se bate, dar o se vina o vreme in care se va gasi cineva ca se scrie si despre vitejiile Romaniloru din timpii candu erau considerati ca cazuti in ochii ómeniloru si treceau de molateci si de fricosi. O se se gasésca elu cineva se spue Romaniloru cine a fostu slugerulu Tudor, ce voiá elu, ce a facutu si ce a dobanditu pentru tíera cu pandurii lui, căci lui idatorimu scaparea nóstra din ghiarele fanariotiloru; dar én spune-mi, te rogu, ce s'au facutu acei 2000 de panduri dupa ce s'au incheiatu pacea dela 1812 si a venitu Caragea Domnu?

(Va urmá.)

Regulamentu

pentru bibliotec'a comunitatii bisericesci din Pecic'a Romana.

In considerare că legea de invetiamentu si Normele pentru administratiunea invetiamentului dispunu se se infintieze bibliotecii scolare langa fiecare scóla, ce pana acuma n'amu avutu;

in considerare că legea si normele indatorescu a tiené scóla de repetitiune si ni consilia instruirea adultiloru, cari amendóue acestea pana acum numai slabu s'au essecutatú, éra cei cari au absolvatu scóla cuotidiana uita celea invetiate, ne avendu lecture populari pentru perfectiunarea loru;

in considerare că o biblioteca ar fi de folosu si pentru membrii Comitetului, a sinodului parochialu si pentru toti parochianii: pre aceste consideratiuni, Comitetulu parochialu ca representante alu parochiei in virtutea statului org., in numele parochiei infintia o bibliotecca pentru toti parochianii din acésta comunitate bisericésca, cu urmatoriele modalitati:

§. 1.

Comitetulu parochialu compune din sinulu seu o comisiune de 10. membrii, anume in caus'a bibliotecei.

Misiunea acestei Comisiuni este a cercá medilocele pentru infintiarea bibliotecei, adeca pentru procurarea de carti si de diurnale, si pentru crearea unui fondu de biblioteca.

§. 2.

Comisiunea si-alege din sinulu seu presiedinte, vice-presiedinte, notariu pentru siedintiele si lucrarile sale, bibliotecariu si cassariu, Ea insasi stabilescé modulu votarii la alegeri si defige terminele pentru tienerea siedintieloru sale.

§. 3.

Comisiunea funcționează pe durata funcțiunii Comitetului parohialu, adică până când noulu Comitetu parohialu va alege o comisiune nouă, careia Comisiunea de mai înainte va se-i predece bibliotec'a și toate actele pe langa socota; de sine întielegendu-se cumca Comitetulu și sinodulu parohialu veri-candă pôte essamină, inventă și censură actele, averea și fondulu bibliotec'ei conformu Statutului Organicu.

§. 4.

Comisiunea începe activitatea sa prin culegereă ofertelor de buna voia în carti și în bani. După ce se voru fi adunatu carti și bani încât se se pôte dechiară bibliotec'a de înființată, atunci comisiunea va fi îndreptatita se încaseze și contributiuni periodice dela cei cari folosesc bibliotec'a.

§. 5.

Scolarii din scola cuotidiană voru capată carti la recercarea concernintelul invetiatoriu, gratis pentru întrebuintiare, era celoru mai sermani li se voru donă.

Totu asia voru capată scolarii din scola de repetiție.

Alti membrii ai parohiei cari voru voi se întrebuintieze bibliotec'a, voru trebui se solvesca în fie care luna celi puțin 10 cr. v. a.

Pe membrii mai sermani ai parohiei, la cerea lor comisiunea i-va puté absolve de tacs'a de 10 cr. v. a.

§. 6.

Nu se dau carti din biblioteca decât scolari-loru, aceloru membrii ai parohiei cari au solvitu tacs'a, séu pe cari comisiunea i-au dispensata dejă dela solvire.

§. 7.

De bibliotecariu numai invetiatoriu pôte fi alesu Datorintia bibliotecariului este se faca inventariu despre toate cartile și foile bibliotec'ei și despre fundulu instrumetu.

Elu va portă evidentiă despre cartile imprumutate la singuraticii individi. Pentru aceste afaceri comisiunea-i va dá o remuneratiune candu, si precum va dispune de bani.

§. 8.

Cartea imprumutata, nu pôte remané la unu individuu timpu mai lungu de 8 zile.

Era foile periodice nu se dau imprumutu, ci individi cari sunt îndreptatiti la întrebuintiare bibliotec'ei le voru poté ceti în localitatea de lectura.

§. 9.

Pentru stricarea ori macularea cartii imprumutate, vinovatulu după aretarea bibliotecariului va solvi daun'a causata, încât va fi stabilita de comisiune.

Cine va perde o carte imprumutata, va solvi pretiulu cartii perdute și o mulcta de 50 cr.

§. 10.

Cassariulu, la fiecare siedintiă a comisiunei, va reportă despre venitele și speșele bibliotec'ei; ér la finea anului va face unu conspectu generalu

ce-lu va asterne comisiunea la comitetulu și acest'a la sinodulu parohialu.

§. 11.

Localitatea de lectura, sub conducerea unui invetiatoriu, va fi deschisă în toate duminicile și serbatorile dela 2 ore după mediadi până ser'a la 8 ore.

În localitatea de lectura nu se permite jucarea de carti, afumarea și beuturile spiritușe.

De localitate de lectura va servi scola în carea de presinte funcționează invetiatoriulu Josifu Jos'a.

§. 12.

Vér'a pe timpulu secerisiului se sistéza imprumutarea de carti o luna de dile.

Totu atunci pentru o luna de dile se închide localitatea de lectura.

§. 13.

Comisiunea pentru biblioteca se însărcină a înființă și unu coru vocalu, pentru cantari bisericesci și nationali, și pentru esercitare în declamatiuni.

§. 14.

Pentru înmultirea fondului bibliotec'ei, comisiunea va arangiă în fiecare carnevalu barem un'a serata, împreunata cu cantari și declamatiuni, la carea pre langa o tacsă modestă pôte luă parte fiecare omu onestu și respective fiecare familie.

§. 15.

Comisiunea după poterile sale va ajutoră pe scolarii sermani, nu numai cu cartile de scola, ci și cu îmbracaminte, era celoru diliginti li va împarti premie fora privire la starea materială a parintiloru lor.

§. 16.

Comisiunea va se-si deie totă trud'a ca se se tiena în localitatea de lectura, putendu face, în fiecare luna câte o disertatiune cu privire la dezvoltarea culturai intelectuali și morali, la înaintarea parsimoniei și a cunoscintieloru economice.

Spre acestu scopu comisiunea va recercă pre întelegintii din comuna, cari ar binevoi se primésca a tiené atari disertatiuni.

Înaintea și după disertatiune, corulu vocalu va esecută câte o piesă.

§. 17.

Preste totu, comisiunea va nisui din resputeri, și va ingagiă și pre alții la acea nisuintia, ca se atragemu poporulu dela petreceri necuvintioșe, dela perderea de timpu, dela beuturile spiritușe și alte îndatinari rele, stricatorie pentru spiritulu și corpulu lui, pertru starea morala și materială a biseric'ei și a natiunei.

În locul aceloru distrageri daunatorie, se-lu ducemu pre poporu barem duminica și în serbatori demenția la sant'a biserică era după mediadi la biblioteca și în localitatea de lectura, unde se gasésca adeveratele petreceri recreatorie de spiritu și binefacatorie spre înaintarea vietiei sociali și dezvoltarea întielegerii, spre castigarea și întarirea buneloru moravuri morali și în fine spre latirea și fructificarea cunoscintieloru economice.

Acestu regulamentu l'a votatu comitetulu parochialu in siedinti'a sa din 8 martiu 1880 si l'a predata comisiunei pentru biblioteca ca se-lu afiga pre parete in localitatea de lectura spre scire si acomodare tuturora.

Comitetulu parochialu:

Teodoru Dragosiu
presiedinte.

Stefanu Tamasdanu
notariu si subser: de nume.

D i v e r s e.

* **Bibliografia.** In tipografi'a diecesana a aparutu septeman'a trecuta „*Compendiu de Pedagogia*“ de **Dr. Lazaru Petroviciu**, profesoru la institutul pedagogico-teologicu din Aradu. Salutamu cu bucuria aparenti'a acestui opu didacticu cu atât mai vertos, cu cât respandirea cunoscintii principiiloru de pedagogia este unu momentu de prim'a necesitate pentru tôte clasele societati nòstre. Numai prin studiulu cât mai profundu alu pedagogiei vomu poté realisá aceea ce dorimu cu totii, o crescere cât mai ingrigita a generatiuniloru viitòric.

Dupa cele ce am potutu vedé opulu va coresponde pe deplinu aseptariu publicului, si va face mari servitii tuturoru celoru ce se intereséza de scól'a si progresulu ei. De aceea speramu, cà acestu opu va fi imbracisiatu cu cea mai mare caldura. La acésta sperantia ne indreptatiesce si imprejurarea, cà dlu autoriu a fostu provocatu la tiparirea si edarea lui din mai multe parti. Opu lu este dedicatu Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Aradulu **Ioanu Metianu**, este de 11 còle si jumetate, formatulu octavu mare, chiartia frumòsa si tipariu elegantu, are si cincii ilustratiuni infacisiantu pe unu copilu in diferrite stari; si anume in stare de amabilitate, pricepere, falsitate, atentiune si mania séu furia. Pretiulu 1 fl. 50 cr. si se póte comandá séu dela tipografi'a diecesana din Aradu séu dela autoriulu. Dela 10 esemplarie se da unulu rabatu.

† **Necrologu.** Parintele **Ioanu Popescu**, parochu in comun'a **Tientiari**, protopresviteratulu Brasiovului a incetatu din viétia dupa unu morbu scurtu in 9/21 Maiu, fiindu in etate abia de 41 de ani. Reposatulu a lasatu in adencu doliu pe neconsolabil'a sa socia si o multime de rudeni, precum si coman'a parochiala, pe carea a pastorit'o in decursu de multi ani cá si unu adeveratu parinte. Fia-i tierin'a usiòra si memori'a adeverentata!

* **Unu casu scolasticu.** In o scóla elementara din protopresviteratulu Ienopolii, in care religiunea se tractéza, cum trebue sè-se intemple in orice scóla bine organisata, cu deosebita ingrigire, se petrecù nu de multu urmatoriulu casu: Invetiatoriulu dete unui scolaru se resolvésca tem'a dintr'unu manualu pentru „computulu din capu“: *Unu lucratoriu capeta la di 9 grositie, câte grositie capeta in o septemana?* Scolariulu iniatiu bine in religiune raspunde: 54 de grositie. Invetiatoriulu basatu pe manualulu, in care acestu casu este resoltitu sustiene, cà 63, scolarulu sustienendu-si parerea dice, cà in o septemana sunt numai 6 dile de lucru, deci $6 \cdot 9 = 54$. O di din septemana este Duminec'a, carea este diu'a Domnului, si in carea nu se lucra, deci tem'a din cestiune este reu resoltiva in carte cu $7 \cdot 9 = 63$. Avisu celoru ce compunu carti de scóla!

* **Conferintia europeana.** In 4/16 Iunie se va intruni la Berlin o conferintia a ambasadoriloru pu-

teriloru europene spre a delimitá conform tractatului de Berlin fruntarielu Grecie.

* **Scólele romane in Macedoni'a.** Diarului „*Frati'l'a intru dreptate*“ se scrie din Volu (Macedoni'a) urmatòrele: „Aflati cà aici la Volu, afara de Romanii, cari vinu érn'a, si vér'a se ducu la locurile loru, mai suntu 110 familii romane, cari stau totdeun'a aici, in deosebita parte, care se chiama Vlah-mahala, si cà ei nu voru intardiá se-si faca si ei scóla Romana, cà se-si invetie limb'a stramosiésca. Scólele romane, dela Trical'a si dela comun'a Damasi (in Thesali'a) inaintéza fórté rapede; invétia intr'insele câte 60 de elevi. Romanii, cari vér'a se ducu la scólele romane din Samarin'a, Abdel'a si Perivole, la Tricalea fura persecutati din partea Archiereului, care a datu ordine tuturoru preotiloru, cà se nu cuminece, se nu spovedésca se nu santiésca, ba inca nici anafora se nu de acelor'a, cari si-tramitu copii la scól'a romana. A vrutu se inchida si scól'a, dar Mari'a Sa Caimacanulu cu onor. midilisu de acolo, n'a lasatu sè se faca acésta fapta rea. In urma chiaru si Prea Santi'a Sa i-a er-tatu, si le-a datu si anafora cu man'a Pré Santiei Sale, si acumu este nesuparata, cu tóte, cà au inceputu se plece familielu romane, cà sè se duca la locurile loru. Preste pucine dile vomu plecá si noi cu toti de aici la comunele si satele nòstre. „Unu preotu romanu.“
„G. T.“

* **Din Dobrogea.** Diarului vienesu „*Deutsche Zeitung*“ i se scrie dela Constanti'a 2. Iun.: „Celu ce a cunoscutu vechiulu orasiu turcescu Kiustenge, vediendu acuma Constanti'a romana — cumu se numesce adi in limb'a oficiala — nu mai crede, cà acésta este unulu si acelasiu orasiu. In loculu drumariloru mocirlòse se vedu strade europene, s'au facutu bulevarde plantate cu arbori si acuma se lucréza tocmai la o gradina publica. Guvernulu a medilocitu construirea de bái frumosielu la mare, unu otelu mare se redica in apropierea loru si si in orasiu s'au ingrijitu pentru straiu cladindu oteluri si case europene. Comericiulu se redica din ce in ce si stamu in legatura fórté buna cu Romani'a prin calea ferata dela Cernavoda. Coloni'a straina cresce mereu si emigrarea din Bulgari'a a Mohamedaniloru, asupriti acolo, ne aduse unu elementu laboriosu si avutu. Guvernulu se ingrijesce, cà din Dobrogea neglignenta se devina o tíera cultivata si nu e mirare, déca Bulgarii au pofté de ancesiune. Evreii din Asi'a mica, se aflau in numeru mare aci si in Tulcea, Măcinu si Medjidie incepu éra si se duce de pe aci, caci comericiulu e mai totu in manile Bulgariloru si Greciloru. Certe religionare nu exista, ministrulu-presiedinte turcescu Suleiman Bey, care a fostu de curendu, nu sciea cum se mai laude bun'a tractare de care se bucura musulmanii.“ Dupa acésta vorbesce de sosirea celoru 20 familii romane din Banatu, care au fundatu in ocolulu Măcinu unu satu cu numele „Banatu“ si cari sunt tretati bine cà toti colonistii s. c. l.
„G. T.“

* **O lege buna.** Legislatiunea statului Missisipi a votatu o lege, dupa carea toti barbatii neinsurati, cari au trecut presté etatea de 25 de ani voru trebui se platésca o taesa de 3 dolari. Cu chipulu acésta se spera, ca celibatarii se voru impuciná. Óre n'ar fi buna si la noi o astfelu de lege, caci pré tare se inmultiescu tenerii moderni, cari remanu juni betrani?

* **Imparátés'a Rusiei** Maria Alexandrovna reposata in 3 Iunie s'a inmortentatu cu mare pompa in diu'a de 7 Iunie.

* **Ultimulu actu** de binefacere alu imperatesei Rusiei renumita ca un'a din femeile cele mai milóse ale secolului, a fostu, cá a daruitu 200 de ruble societátii pentru publicarea de carti „morale-religióse,” ér siefulu acestei societátii unu orologiu de aur.

* **Diet'a Ungariei** se va inchide in 19 Iunie.

Provocare

catra onoratii membri si amici ai reuniunii invetiatoriloru din Ungari'a de sud.

In urm'a invitarii reprezentantiei comunale din comun'a *Cubin* (in fost'a granitia militara) presidiulu reuniunii invetiatoriloru din Ungari'a de sud a decisu a tiené adunarea generala din anulu acest'a si a XIV adunare generala a acestei reuniuni in *Cubin*, in dilele 6. 7. si 8 Iulie a. c. De aceea in *Cubin* s'a formatu unu comitetu arangiatoriu, in numele carui'a subscrisii facemu urmatóri'a provocare:

Cei ce dorescu a luá parte la acésta adunare generala se benevoiésca a se insinúa celu multu pana la 20 Iunie la dlu Stefan K. Stoiadinovics, in *Cubin*, trimetiendu totu de odata 1 fl. v. a. ca tacsu de participare. Acei membri, cari dorescu a luá parte la excursiunile, ce se voru face la *Semendri'a*, *Belgradu* si *Semlin*, se binevoiésca a se dechiará in acésta privintia in epistol'a de insinuare. Fiacarui membru, care se va insinúa la timpu i-se va tramite o programa a festivitatii, o carta de participatu si de locuintia.

Dorintieloru dloru membri li se va poté satisface, numai daca se voru insinúa pana la terminulu amintitu. Comitetulu arangiatoriu va face din partea sa tóte cele possibile, cá dnii participanti se fia pre deplinu multiemiti pe timpulu petrecerii loru in *Cubin*.

Cubin in fost'a granitia militara in 1 Iunie 1880.

Aron D. Theodorovics m. p.
presied. comitetului.

St. K. Stoiadinovics m. p.
presied. biroului de coresp.

Concursu.

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu la scol'a gr. or. conf. din comunele *Sudriasiu-Jupani* cottulu *Carasiu prot.*, Fagetului se escrie concursu a II óra cu terminulu *pana la 29 iuniu a. c. st. v.* in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele suntu: in bani gata 202 fl. 30 cr. v. a., 15 meti de cucuruzu, pentru scripturistica 16 fl., v. a. pentru conferintia 10 fl., pentru curatoru 12 fl., 10 orgii de lemne, din care se va incaldí si scól'a, 2¹/₂ jugeru de pamentu aretoriu si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati á-si trimite recursurile loru instruate conformu disputiuneloru stat. org. si adresate respectivului com. par. catra Prea-On. D. prot. *Atanasie Ioanovicu* in Fagetu, pana la terminulu indicatu.

Sudriasiu-Jupani in 20 Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasie Ioanovicu** m. p. prot.

Nr. 89.

Pentru Stipendiu din fundatiunea lui *Gozrdu*. Prin acést'a se escrie concursu pentru unu stipendiu din fundatiunea lui *Gozrdu* de 400. fl. — la casu de graduatiune unu stipendiu de 300. fl. eventualminte de 200. fl. séu 100. fl. —

Concurrentii au de a-si adresá petitiunile, instruate cu testimoniile scolastice, cu cartea de botezu, si cu atestatu de paupertate, pana la 25/13. Aug. 1880. catra „Cancellari'a fundatiunei lui *Gozrdu*“ király-utoza 13. *Budapest*.

Tot de odata se aviséza si *stipendiatii fundatiunei lui Gozrdu* de a-si subeterne pana la 25/13. Aug. 1880. documintele despre rezultatulu studioloru din anulu scol. 1879/80 la „Reprezentanti'a fundatiunei lui *Gozrdu*“ in *Budapesta király utoza 13* pentruca la din contra, se voru lipsi de stipendiulu avutu.

Budapesta 6. Iuniu 1880.

Comitetulu adm. alu reprezentantiei fundatiunei lui *Gozrdu*.

Demetriu Ionescu
not. Comitetului.

Nr. 173

Se escrie pentru statiunea invetiatorésca din comun'a *Bucovetiu* protop. *Timisiorii* cu terminulu pana la 24 Iuniu a. c. st. vechiu, in care di se va tiené si alegerea. Emolumintele sunt: 136 fl. 50 cr. v. a. in bani gata, 7 jugere de pamentu aratoriu de clasa prima, pausialulu invetiatorescu 5 fl. diurue pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. pentru scól'a de pomaritu 5 fl., 20 meti de grâu, 20 meti cucuruzu, 11¹/₂ stengini de lemne séu 69 fl. bani gata din care are ase incaldí si scól'a si cortelu liberu cu 400[□] gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si adresá recursurile loru, instruate in sensulu st. org. bis. Multu on. Domnu *Iosif Gradinariu Seceani* per *Vinga*, totu deodata au ase presentá in vre-o dumineca séu sarbatóre in s. biserica spre a-si aretà desteritatea in cantare si tipicu.

Bucovetiu in 2 Maiu 1880.

Georgiu Balanu m. p.

Presiedintele comitetului parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosif Gradinariu** inspectoru de scóle.

In urmarea ordinatiunei consistoriale din 16. Maiu a. c. Nr. 1199 B. prin acést'a se escrie concursu pe capelani'a impreunata cu postulu invetiatorescu din *Barateazu* pana in 6. Iuliu a. c., candu se va tiené si alegerea. Cu acésta capelanie sunt impreunate emolumintele: 15 jugere de pamentu, birulu si stol'a dela 30 de case, pentru instruarea prunciloru 300 fl. in bani gata, cortelulu liberu cu gradina, si 4. stan-geni de paie spre incaldirea scólei.

Recurentii, cu calificatiunea pentru parochiile de clas'a II, suntu avisati recursurile loru adresande catra comitetulu parochialu pana in 4. Iuliu a. c. diminéti'a a-lu substerne protopresviterului tractualu din *Timisior'a*, si a se presentá in vre-o dumineca seu sarbatóre in biserica spre documentarea desteritatii sale in cele rituale séu in cantari si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Mel. Dreghiciu**. Prot. Tim.

Pantru vacantele parochii de clas'a a III. din protopresbiteratul Pestesului Cottulu Bihoru.

I. *Sarandu*. Conformu Ordinatiunei V. Consistoriu Oradanu *dto 24 Aprilie a. c. Nr. 338. B.* cu terminu de alegere *pe 29 Iunie st. v.*

Emolomintele: dela 90. numere câte un'a vica cucuruza sfarmatu, folosirea aloru 20. jugere pamentu, jumătate aratoriu, jumătate fenatiu de clasa I —, cuartiru liberu, si stolele indatinate.

II. *Calatie* cu fili'a Galiseni cu terminu de alegere pe 6. Iunii st. v.

Emolomintele din Calatie: dela 80. numere câte un'a vica cucuruza sfarmatu, folosirea aloru 22. jugere pamentu, 8. jugere aratoriu, si 14. fenatiu paduretiu, dela tota casa un'a diua de lucru cu palmile, casa parochiala cu doue chilii, si stolele indatinate; — din fili'a Galiseni: dela 50 fumuri câte un'a vica cucuruza sfarmatu, 1. jugeru pamentu intravilanu, si 2. jugere estravilanu lucratu cu clacuire, si stolele usuate.

Doritorii de a ocupá vre un'a din aceste, parochii, suntu pofiti a se presentá pana la diu'a alegerii in vreo domineca séu serbatóre in biserica, pentru de a-si arată desteritatea in cele rituale, si cuventare.

Recursele suntu a se substerne Administratorului ppecsu Teodoru Filipu instruate in sensulu statului organicu si Regulamentului pentru parochii adresate Comiteturu parochiale p. u. Elesd in F. Lugos.

Teodoru Filipu m. p.
Administr. ppecsu.

In contielegere cu Comitetele parochiale.

Conformu ordinatiunei Ven. Consistoriu gr. or. Aradanu *dto 24 Aprilie a. c. Nr. 362 B.* se escrie Concursu pentru vacant'a parochia din *Abramulu superioru*, protopresbiteratul Luncei de clas'a a II-a pe langa urmatóriele emolumente.

1. Un'a sessia de pamentu aratoriu cu 9 jugere cosaleu clasa II-a.

2. Casa parochiala cu doue chilii, staleu pentru vite, cocina pentru rímatori, cinterimu doue jugere.

3. Un'a vica de grâu dela 60 de case, un'a diua de lucru dela tota casa, aratur'a pamentului parochiale prin poporeni, si lemne de focu.

Doritorii de a o cupá acésta parochie sunt indrumati a-si transpune recursurile sale ajustate cu dovedele necesarie conformu statutului organicu in dreptate catra Comiteturu parochialu protopresbiterului tractualu Gabriilu Neteu in Oradea mare *pana in 14 Iunie a. c. calend. Iulianu.*

Datu in Abramulu superioru 14 Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Gabriilu Neteu** protopop. Luncei.

Se escrie pentru parochi'a din *Margine* protopresbiteratul Luncei devenita in vacantie prin mórtea fostului parochu Melentie Rocsinu pe langa urmatóriele emolumente:

1. Un'a sessie de pamentu, stolele indatinate.

2. dela 80. de case câte un'a vica de grân, sub nume de biru preotiescu, un'a diua de lucru.

3. Casa parochiala cu doue chilii, colna, grasdu pentru vite, lemnarie, o gradina intravilana, doue jugere cinterinu langa biserica.

Voitorii de a dobandi acésta parochia sunt pofiti a-si substerne recursurile sale ajustate cu do-

cumente necesarii acomodate statutului organicu adresate comitetului parochialu *pana in 15 Iunie a. c. calend. Iulianu.*

Datu in Margine 18 Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Gabriilu Neteu** protop. Luncei.

Conformu decisiunei Venerab. Consistoriu *dto. 27 Martiu a. c. Nr. 751. B.* — prin acést'a se escrie concursu pentru parochi'a de clas'a a II. din comun'a *Aliosiu*, in protopresbiteratul Lipovei — devenita in vacantie prin repausarea fostului parochu Demetriu Vladu Mihailu — cu terminulu de alegere *pe 22 Juniu st. v. a. c.*

Emolomintele impreunate cu acést'a parochia suntu urmatórele:

1. Un'a sessiune de pamentu bunu (30 jugere); din care inse respectivulu parochu alegendu va folosi pre anulu 1881. numai 22 jugere, fiindu 8 jugere esarendate — pre acestu anu — pentru solvirea restantiei de contributiune si ecivalentu.

2. Gradina de legumi de 1. jugeru.

3. Birulu preotiescu, cam 60—70 meti.

4. Venitele stolarie.

Fiindu parochi'a acést'a de clas'a a II. dela competenti se recere: calificatiunea prescrisa pentru asemenea parochii.

Recursele — adresate comitetului parochialu — celu multu pana la 18. Juniu a. c. au a se tramite Reverendis. D. protopresbiteru Ioanu Tieranu in Lipov'a.

Recurrentii au a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in sant'a biserica din *Aliosiu* spre a-si arét desteritatea in cantari si cuventari bisericesci.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. tienuta in Aliosiu la 11 Maiu v. 1880.

Vasile Zamfiroviciu m. p. *Veniaminu Martini m. p.*
presiedinte not. comitet. par.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu** m. p. Prot. Lipovei.

Pentru statiunea invetiatorésca la scól'a romana magiara comunala a comunei *Sikeviti'a* in comitatulu Severinu

Emolumente sunt:

1. 300 fl. v. a. salariu anualu,

2. 16 met. cub. de lemne,

3. locuinta buna si up'a gradina de culina.

Cei ce dorescu a concurá la acést'a postu vacantu suntu îndatorati a documentá:

1. Etatea si relegiunea,

2. Studiele absolyate,

3. Capacitatea cascigata de invetiatoriu,

4. Scinti'a limbiloru,

5. Aplicarea de pana acuma.

Concursele provideute cu timbru legalu si adresate catra Inaltulu Ministeriu reg. ung. pentru cultu si invetiamentu sunt a se subserne pana in 20 Iulie a. c. la comitetulu administrativu alu comitatului Severin in Caransebesiu.

In fine se observéza cá invetiatoriulu denumitu va avé a prevedé si datorintiele cantorului, si cumca concursulu trimisu intardiatu séu neinstruatu dupa punctele de susu, nu se va lua in considerare.

Din siedinti'a soavnului scolasticu tienuta in Sikeviti'a in 20 Maiu 1880.

Stefan Petruz m. p. primariu ca presiedinte.